

ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ ДОЛИНАТА

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Като бълваше усилено виолетов пушек, автомобилът пое рязко към планината и се заизкачва по серпантините на пътя все по-високо и по-високо.

Отзад, докдето поглед стигаше, се извисяваха планини, като стадо слонове, навели глави. На фона на залеза те се открояваха с географска яснота и неподвижност.

Писателят Полуотбояринов избърса напращените си очила и каза:

— Сега ще свърши последното изкачване и ще видим цялата република като на длан. Ще видим долината, и то каква долина — цялата в лозя и планински потоци. Приказна красота!... Ех, Коля, Коля!...

Писателят направи движение с пръсти и млясна с език.

— Първо на първо — вино! И то какво! Не като това, дето го пием в Москва. Чудесно, натурално вино, чисто като сълза и прозрачно като кехлибар!... А как само го поднасят, Коля! Как го сервират! Не като в Москва. Сервират го със сирене и салата, за възбуждане на жажда. Разбираш ли, Коля? Дива красота! Местни обичаи! Неразорана целина! Републиката, братко, може и да е малка, но каква! Седиш си, Коля, пиеш си винцето, а в кръчмата — шум до бога! Свирят на разни инструменти, танцуват!...

Тихият, кротък Коля възторжено изохка.

— Н-да, мили мой Коля. Ще прекараме в тази микроскопична страна три дена. И то какви!

Писателят Полуотбояринов се притисна до Колиното рамо и зашепна:

— Момичета, Коля. И то какви! Поема! Хиляда и една нощ! Пъстри шалвари и изобщо всичко на този свят.

Коля издаде сладострастен смях.

— И ще има да благодариш, Коля, на старчето Полуотбояринов за тънкото му познаване на местните обичаи.

Автомобилът преодоля стръмнината и продължи известно време по равно шосе. После бавно и предпазливо като кон заслиза надолу. Пред очите на пътниците се ширна долината. Забулена от здрача. Под тях смътно се очертаваха китни градини. От дъното на долината примамливо надничаха първите градски светлилки.

— „Имаме легенди и сказания!“ — пропя с отвратителен глас Полуотбояринов.

Наближиха града вече по тъмно. Светлините ставаха все по-силни. Мракът подчертаваше яркостта им.

— Нима имат вече електричество — каза замислено Полуотбояринов, — че откога ли?

Колата мина край големи къщи с високи комини и се устреми по широката главна улица с кипариси от двете страни. Край тротоарите, по грижливо поддържани дървени улеи, бълбукаше вода.

— Извинете — прошепна Полуотбояринов, — но аз май не си спомням такава улица. И напоителни канали нямаше. И комини.

Пред новия, единствен в града хотел се тълпеше народ. Над входа бяха опънати плакати:

„Добре дошли!“ и „Привет на др. Полуотбояринов от местните литератори“.

От тълпата се отдели слабо човече с ботуши и огромен каскет. То се приближи до автомобила и произнесе развълнувано приветствена реч на лош руски език.

След това въведоха пътниците в приготвената за тях стая и им пожелаха лека нощ.

— Е, Коля — каза Полуотбояринов, като се усмихваше с наслада, — ще си починем от пътя, а утре ще те разведе из града! Хиляда и една нощ! Вино! Момичета! Приказна красота! Ще си поживеем три дена за собствен кеф!

Рано сутринта пътешествениците бяха събудени от учтиво почукване на вратата. Влезе вчерашното човече с каскета.

— Можем да тръгваме, другарю Полуотбояринов — каза то с мила усмивка, — цяла заран съм тичал. Измолих новия кабриолет на народния комисар по просветата.

— 3-за къде да тръгваме? — измърмори Полуотбояринов, зажумял от нахлуващите през прозореца ярки лъчи на тропическото слънце.

— Как къде? — учуди се човечето с каскета. — Да разглеждаме строителството. Че къде другаде? Аз и програма имам.

Той извади един лист и прочете:

— В осем часа сутринта — хидроцентралата, в десет — новия обществен стол (там можем да закусим), в дванадесет — тропическия

институт, в два — напоителната система, след това обяд, в четири — новия университет, в шест — музея, в осем — приятелска беседа в литературната група „Под сянката на кипариса“, в десет в операта — на концерт на създадената завчера филхармония. После — сън. За утре обеща да даде кабриолет народният комисар по земеделието. Сутринта...

— Почакайте — възкликна Полуотбояринов, като си нахлузваше долните гащи. — Ами онова, тоест... исках да ви питам... Е да де, ами б-болницата? Болница имате ли?

— Имаме нова болница — каза с жалостен глас човечето с каскета, но нея, другарю Полуотбояринов, ще трябва да посетим утре. В програмата пише „утре“.

— Е добре — въздъхна Полуотбояринов, — щом е така, разбира се. Да вървим, Коля.

Човечето с каскета се оказа чудесно момче.

То кокореше и без туй огромните си възторжени очи, които господ знае как се побираха върху дребното мургаво личице, и бъбреше непрекъснато. Човечето беше истински ентусиаст и обичаше своята малка страна с някаква странна, трогателна любов. Когато минаваха край едно шумно, гъмжащо от хора и пъстро като туркестански халат пазарче, то каза с отвращение:

— Тази мръсотия скоро ще изчезне. Цялата тази част от града ще бъде срината до основи. Тук ще минава права като стрела широка улица.

После посочи един голям гол площад, посред който стърчеше нелеп камък, заграден с дървени перила.

— А тук ще има паметник. Още не е решено на кого. Но ще има.

— Кажете — попита Полуотбояринов, озъртайки се с разсеян поглед. — Ами... как сте с кръчмичките?... Нали разбирате, ония малките, в местен стил... С музика...

— О, тях успяхме да ги ликвидираме — отвърна човечето с каскета. — Не беше лесно, разбира се, но все пак справихме се. Сега е открит голям обществен стол с чудесна европейска кухня.

— Какво говорите! — възкликна в отчаяние Полуотбояринов. Той даже се надигна от мястото си. — Не може да бъде!

— Честна комсомолска! — заяви тържествено човечето с каскета.

И за потвърждение се удари с юмрук в хилавите гърди.

Полуотбояринов се отпусна върху прашната седалка на кабриолета и изтри с кърпа изпотеното си чело.

Разгледаха хидроцентралата. После отидоха в стола. По пътя човечето с каскета демонстрира на пътниците още веднъж бъдещия паметник.

По време на закуската в очите на Полуотбояринов припламна огънче надежда.

— Чудесно, чудесно — мърмореше одобрително той и бодеше с неприязън с вилицата свинската пържола, — много интересно. Хм... та, значи, казвате, че овцевъдството се развивало?... Тъй, тъй. Ами... лозарството процъфтява ли?

— Лозарството достигна предвоенното равнище — отговори човечето с каскета, — но това не е най-важното. Ние нямаме намерение да изграждаме бъдещето на нашата страна върху лозарството. Затова пък наскоро беше открит минерален извор. За чудо и приказ! Водата е по-хубава и от нарзана! Пласментът на новата минерална вода напредва с гигантски крачки!

— Ох-ох-ох! — прошепна Полуотбояринов, затваряйки очи. — Чуваш ли, Коля, с гигантски!

— Чувам — каза кроткият Коля и си преглътна слюнката.

На пътниците поднесоха бутилка от новата вода. Те тъжно се чукнаха.

— За процъфтяването на бъдещия паметник! — каза Полуотбояринов.

— Благодаря! — отговори, трогнато, човечето с каскета. — Благодаря!

И се чукна неумело.

Разгледаха тропическия институт и напоителните съоръжения. В промеждутъка още веднъж се полюбуваха на площада с камъка. По време на приятелската беседа в литературната група „Под сянката на кипариса“ Полуотбояринов беше мълчалив и замислен. И категорично отказа да ходи на театър.

— Но защо така? — възкликаваше човечето с каскета. — Ще свири новата ни филхармония. Основана едва завчера.

— Да си призная, не обичам музиката — заяви Полуотбояринов. — Мене всъщност най-много ме интересува битът. Кажете... как стои

при вас въпросът с танците? Силно ли са развити?

— Но моля ви се, моля ви се! — размаха ръце човечето с каскета.

— Отдавна са изживени!

— Какво? Нима наистина напълно сте ги изживели?

— Напълно.

— Ах, дявол да го вземе! Та това е... просто забележително.

Чуваш ли, Коля?

— Чувам — отговори Коля и оципа много болезнено Полуотбояринов за лакътя.

— Олеле! — изписука Полуотбояринов. — Това е голямо постижение. Ами... кажете, сред студентската ви младеж не се ли наблюдават известни неблагоприятия? Есенинщина, да речем? А? Има ли такава нещo?

— Какви неблагоприятия? — попита човечето с каскета, опулило очи.

— Ами как да ви кажа, семейни... Полови, тъй да се рече.

— А не! Такива работи у нас няма. Това са московски проблеми. Вярно, имаше отделни неблагоприятия преди близо две години, но ги изтръгнахме из корен.

— Из корен? — попита тъпо Полуотбояринов.

— Из корен! — отговори звънко човечето с каскета.

Въпреки молбите и дори умоляванията да останат още един ден и да разгледат поне новата фабрика, гостите си заминаха още същата вечер.

Като шумолеше с шините по ситния чакъл на шосето, автомобилът изхвърча от града. Колата отмина зашумените планински градини, през които бълбукаше невидима вода, и пое нагоре.

Отпред, отвъд трепкащите отблясъци на автомобилните фарове, се бяха спотаили планините. Долината остана зад тях.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.